

niet metterdaad overeenkomstig het onderteekening-formulier was gesuspendeerd van zijn dienst; een beschuldiging, die niet alleen in Bruchterveld, maar telkens tegen ons wordt ingebracht, terwijl wij juist krachtens dat formulier verplicht zijn „niet alleen alle dwalingen, daartegen strijdende en met name ook die in de voorzeide synode zijn veroordeeld, verwerpen, maar ook zullen tegenstaan, wederleggen en helpen weren“.

3. Dat het inzicht van de Rechtbank en het Hof in de kerkenordening heel wat juist is dan van de vier kerkeraadsleden, die ds van der Haagen zoo maar even schorsten. Vier kerkeraadsleden zonder gena-buurde kerk!!!

Ik meen, dat Rechtbank en Hof op deze overwegingen naar het vigeerend recht niet tot een andere uitspraak hadden kunnen komen.

Maar jammer is het, dat de grondslag van onze kerkelijke samenleving, de drie Formulieren van Eenigheid, niet in het geding is gebracht.

Wel wordt het in de overwegingen genoemd.

Die rechtscollages toch spreken uit, dat ds van der Haagen, die niet voor recht en bondig hield de leer-uitspraken der synode, niet predikte enig bedenken of een ander gevoelen tegen de voorzeide leer, die vervat is in de H. Schrift en belijdenisschriften. Spreken ze daarmee dan niet uit, dat die vier kerkeraadsleden zich niet hielden aan den grondslag en met hen heel die kerkgroep niet?

Beoordeeld ook naar den grondslag, de Formulieren van Eenigheid, zijn wij de voortzetting van de aloude Gereformeerde kerken, ook op die plaatsen, waar een minderheid zich vrijmaakte van leeruitspraken en vonnissen.

Het Hof te 's-Gravenhage heeft in 1938 wel in zijn vonnis overwogen den grondslag.

De kerkeraad van de oud-Gereformeerde gemeente te Scheveningen had besloten zich aan te sluiten bij de Gereformeerde gemeenten. Een deel van die gemeente had bezwaar en ging niet mee. Wie is nu de rechthebbende van de bezittingen van de Oud-Gereformeerde gemeente?

De Rechtbank besliste. In Hooger Beroep bij het Hof te 's-Gravenhage vroeg het Hof aan een benoemde commissie:

A. welke verschillen bestaan er tusschen de Oud-Geref. en de Geref. gemeenten;

B. betreffen deze verschillen ook of alleen de godsdienstige beginselen der gemeenten?

C. Verzetten de beginselen der Oud-Geref. gemeenten zich tegen aansluiting bij de groep der Geref. gemeenten in Nederland?

Let nu op de volgende uitspraak:

„Overwegende, dat toch uit dat gevoelen der deskundigen (tot die commissie behoorde ook H. H. Kuyper; H. M.) blijkt, dat het wezen der Oud-Gereformeerde Gemeenten van dien aard is, dat aansluiting bij de Geref. gemeenten moet worden geacht te zijn in strijd met haar wezen, immers een zodanig verschil in beginselen tusschen Geref. Gemeenten en Oud-Geref. Gemeenten bestaat, dat dit verschil raakt de grondslag der Oud-Gereformeerde Gemeenten;

overwegende, dat derhalve, wanneer men zich inzake die verschillende beginselen te voren op het standpunt der Oud-Geref. Gemeenten heeft geplaatst, doch — daarop terug komende — zich voor het vervolg op het standpunt der Geref. gemeenten gaat plaatsen, men daarin de Oud-Geref. gemeente, waarvan men lidmaat was, verzuukt, zich door die daad van de Oud-Gereformeerde Gemeente afscheidt en daardoor heeft opgehouden lid dier gemeente te zijn“.

Het Hof oordeelde, dat de overblijvende lidmaten gerechtigd waren een nieuwen kerkeraad samen te stellen.

M.i. had het Hof te Arnhem kunnen besluiten: Aan-gezien ds van der Haagen en de andere kerkeraadsleden niet zijn afgeweken van den grondslag der Geref. Kerken, is de Geref. Kerk (onderh. art. 31 K.O.) de voortzetting van de Gereformeerde Kerk te Bruchterveld en is zij de rechthebbende op de bezittingen dier kerk.

H. MEULINK.

AANVULLING

In de kopij van den brief aan het „Committee of Correspondence“ van de Prof. Geref. Kerken in U.S.A., welke in het laatst verschenen nummer van De Reformatie is gepubliceerd, zijn uitgevallen de woorden: alsmede „Dogmatische verschillen die er mogelijk tusschen u en ons bestaan zijn geen confessionele verschillen“. Deze regels moeten gevoegd worden op blz. 163, 2e kolom, tusschen de 4e en 5e alinea.

*. Onzuivere geschiedbeschrijving

Bij de Uitg. Mij J. H. Kok, Kampen, verscheen van de hand van ds G. R. Visser (syn.) een boek: Contact met de Kerk. In de eerste plaats bestemd voor buitenkerkelijken, volgens mededeeling. Dezuiken dan, die in contact met de kerk gekomen zijn. Maar ook voor de kerkleden goed, zoo wordt het bedoeld. Het boekje heet: „Inleiding tot het gereformeerd kerkelijk leven“, en dat houdt nogal wat in, als men ook ons erbij zou willen rekenen. Ik zou het niet doen, als ik synodaal was. Maar als een synodaal iemand het toch wil doen, dan moet hij op de historie geen geweld plegen.

Op dit punt schiet ds Visser tekort.

Hij beweert, dat het begin van het conflict dateert van

1936. Buitengewoon belangrijk te hooren; ik heb dat nooit begrepen; maar misschien doelt de schrijver op degenen, die toen ontkennd, dat het tegen iemand ging? Misschien vindt ds Vellenga (zie Adolphus Venator nadschrift) dit een insinuatie van ds Visser.

Over onze naam als kerken geeft de auteur onjuiste informatie. Hij kon dit weten ook, want het is ettelijke malen publiek gezegd.

Zeer misleidend is, wat hij zegt over art. 31. Hij beweert: aangaande de leeruitspraken van 1942 en de tuchtmaatregelen van 1944 meende men te kunnen bewijzen, dat zij in strijd waren met de Schrift en met de Kerkenorde. TOEN DE SYNODE DIT BEWIJS ALS ONJUIST AFWEES, maakte men zich vrij van die besluiten, daarmee te kennen gevende, „wij houden ons strikt aan art. 31 en gij, synode, gij niet“. Om DIT aan te geven, nam men de (niet officieel aangenomen, K. S.) toevoeging aan: „onderhoudende art. 31“.

Tot zoover ds Visser.

Dit is natuurlijk totaal bezijden de waarheid. Kent de schrijver zijn eigen papieren niet? De brieven van o.a. de heeren dr Polman en dr Ridderbos? Den elsch: als een synode wat besloten heeft, dan moogt ge bezwaard zijn, maar moet in elk geval het besluit uitvoeren? Niet dat de BEWIJZEN AFGEWEEZEN waren, was de kwestie maar dat men niet eens iemand den tijd gunde, om, voorloopig zijn conscientie geen geweld aandoende, het bewijs te leveren: hij moest in elk geval dadelijk bukken, bukken. Als de schrijver zijn eigen zaken zoo slecht kent, is dan het schrijven niet voorbarig? Ik neem aan, dat hij meent, dat Polman-Ridderbos gelijk hadden, en wij ongelijk. Maar dan zeg ik: had dan het geschil eerlijk weergegeven. Dit raakt kant noch wal. En verdedig nu

De kwestie van het evangelisten-ambt (XVI)

ZENDING EN EVANGELISATIE

§ 6. DE CONFRONTATIE VAN DE THANS IN DE KERK FUNGERENDE BIJZONDERE AMBTEN MET DEN EVANGELIST.

A. Het meerderheidsrapport houdt zich daarmee vrij uitvoerig bezig (bl. 5-8). We geven een overzicht.

Het is duidelijk, zoo wordt betoogd, dat de ambten van ouderling en diaken, gelijk wij die kennen en erkennen en zooals zij in de kerkelijke papieren zijn omschreven (belijdenis, kerkenordening en formulier van bevestiging) niet door God zijn gegeven tot speciale vervulling der roeping jegens de omgerasterde wereld. Het doctorenambt, dat de kerkenordening in art. 2 onder de dienaten noemt, is naar zijn aard nog minder bestemd voor heidenzending.

Zoo blijft alleen over het ambt van bedienaar des Woords, den herder en leeraar. Diens werk-bevoegdheid is voor een groot deel eenzelfde als die van een zendingarbeider: hij moet Woord en Sacramenten bedienen — de zending ook; hij moet tucht oefenen — de zending ook, zoo spoedig het Woord vrucht draagt (vergel. Hand. 8 inzake de apostelen en Simon, vs 18 v.v.). Vandaar dat in de brieven aan Tim. en Titus vele wenken voor de ambtsbediening van laatstgenoemde ook onze predikanten raken. Doch al raken de ambtsbediening van den evangelist en den predikant elkaar en al komen ze elkaar zeer nabij, toch kunnen beide ambten niet vereenzelvigd worden. Bevoegdheid tot dezelfde ambtelijke verrichtingen is nog geen bewijs van eenzelfde ambtsdienst: de predikant is ook ouderling, maar diens gevolg is geen ouderling ook predikant! Zoo zou men kunnen zeggen (gelijk bijv. door L. A. F. Godschalk te Utrecht in De Reformatie van den 24en jaargang, no. 46 — 25en jaarg., no. 1 is verdedigd), dat er verbijzondering is van den éénen ambtsdienst in tweeërlei „soort“, waarvan de éne soort, de predikant, de bevoegdheid heeft Woord en Sacramenten te bedienen, welke bevoegdheid de andere mist.

Zou er zóó ook niet gesproken kunnen worden van tweeërlei predikantenambt, het éne voor arbeid in de gevestigde plaatselijke gemeente en het andere voor het werk onder de heidenen?

Deputaten ontkennen dat om de volgende redenen. Als een zending een bepaald soort predikant is, dan moet hij ook een bepaald soort ouderling zijn, daar een dienaar des Woords ook ouderling is; maar als we „ouderling“ blijven gebruiken voor den plaatselijken ambtsdienst, gelijk in de belijdenis (art. 30) en in het bevestigingsformulier is omschreven op grond van de Schrift, dan gaat dat niet, tenzij wij — wat niet aanbevelenswaardig is — van den eenvoud dier confessionele begrenzing zouden (willen) afwijken. Dan zouden we in een leer-ouderling onder de heidenen een dubbel verbijzonderd soort hebben: verbijzonderd n.l. voor de bediening des Woords en der sacramenten, en verbijzonderd voor zoodanigen arbeid onder de heidenen. Wel kan omgekeerd een zendingarbeider ook het werk van een ouderling en een diaken doen, n.l. in gestichte gemeenten in overgangstijd; doch dat als ouderling regeeren in een pas gestichte gemeente is niet essentieel, doch accidenteel, d.w.z. dat hij het doet als bijkomende dienst, n.l. zoolang ter plaatse de geordende dienst der bijzondere plaatselijke ambtsdragers nog niet of nog niet voldoende functioneert. Maar dan regeert hij ook als zending niet als aparte ouderling, daar toezicht enz. dadelijk geboden is als de Woordbediening vrucht draagt. Hetzelfde kan ook gezegd van het diakenschap, waartoe de zending accidenteel kan worden geroepen. „Er is dus aanleiding om te zeggen, dat in de zending zowel de dienaar des Woords, als de ouderling, als de diakenen zijn vertegenwoordigd“ (bl. 7).

Daarbij komt ook als een reden, om den zendingarbeider met een predikant-die-ook-ouderling-is niet

eens de opinie Polman-Ridderbos-synode, als ge kunt. Ge kunt het niet; dat kon dr Nauta ook niet, zooals de heer P. Groen uitvoerig aangetoond heeft in ons blad.

Trouwens, op de volgende pagina zegt ds Visser feitelijk hetzelfde als de zoeven genoemde. Hij verkondigt aan zijn buiten- en binnen-kerkelijke lezers: als een synode uitspreekt, dat de juiste leer zoo en zus is, dan behoort zulk een uitspraak ook bindend te zijn. Dat kan hier alleen beteekenen (als argument tegen ons n.l.); dan moet ge dat ook leeren, en moogt niet 3 jaar lang de zaak ophouden door op dat ééne punt, van den leer-plicht vrij blijvende, Uw bezwaar in te brengen. Best: dat beteekeent dus: als een synode beveelt onwaarheid te leeren, dat moet ge dat leeren, althans binnen het kerkverband.

Ik herhaal wat ik destijds aan de commissie Ridderbos-Polman schreef: gelukkig is God geduldiger met het kerkverband dan gij in deze verkeerde theorie.

Verder krijgen we nog het bekende jokkentje, dat ondergeteekende zich onttrok aan de behandeling der meeningverschillen, en meer daarvan. Plus het jokkentje, dat onze kerken zouden hebben geweigerd saam te spreken met deputaten van de andere. Ieder kan weten, dat ze die samenspreking allang hadden kunnen hebben.

Ik noem deze manier van geschiedschrijving als klein bewijsje, dat in ons land nog permanent tegen ons gestreden wordt op een manier, die aan de feiten geen recht doet. Dat men ook zichzelf geen recht daarmee doet, schijnt zulken auteurs te ontgaan.

Volgende week iets over iemand, die het nog veel bonter maakt, een boek van den heer K. Norel, nog vlotter in het schrijven van onware beweringen over onze kerken.

K. S.

te vereenzelvigen, dat er onderscheid is in plaats: de predikant in een gevestigde kerk, de zending in de „wereld“ om kerken te stichten en te organiseren; en ook onderscheid in doel en object: de predikant werkt onder en aan leden van Christus' gevestigde gemeente; de zending werkt onder de heidenen, om ze lidmaten van Christus' kerk te maken. Ook kan de zending geroepen worden om diakenwerk te doen; dat behoort ook niet tot de bevoegdheid van een plaatselijken predikant. Derhalve vele redenen om predikant en zending in hun ambt niet te vereenzelvigen en van een zending geen verbijzonderden, plaatselijken ouderling te maken. Men kan dus zeggen, „dat in het ambt van de zendingarbeider de drieërlei bevoegdheid ligt opgesloten, die ook in het apostolaamt was gelegen — waarmee overigens het apostolaat en het huidige zendingambt allerminst vereenzelvigd zijn (de apostel moest oog- en oorgelieve zijn van Jezus; bovendien droeg hij het „diaconale“ deel van zijn bevoegdheid al spoedig aan bepaalde ambtsdragers over, Hand. 6)“, bl. 7.

Tot dezelfde conclusie komt het rapport met den term „herder en leeraar“: de zending heeft wel een herderlijke taak, maar is niet specifiek herder, wij hij wel schapen moet „werven“, doch pas accidenteel ze kan en moet vergaderen en weiden en dit laatste behoort ten spoedigste een eigen herder te doen; en hij „leert“ wel dadelijk, maar anders dan een predikant dat doet (bl. 7). Tot zoover een overzicht van het meerderheidsrapport.

B. Wij voor ons kunnen met de conclusie der gevolde redeneering volkomen instemmen: in het ambt van zending ligt de drieërlei bevoegdheid van het apostolaamt opgesloten, zonder dat nu de zending apostel wordt en is gelijk de twaalfen en Paulus dat waren. Het meerderheidsrapport heeft dat „beredeneerd“ vanuit de confrontatie van de thans erkende ambten met de zendingsoverdracht (daarbij ook wel gebruik makend van nieuwtestamentische gegevens), wij kwamen tot die conclusie uitsluitend op grond van de normatieve Schrift des Nieuwen Testaments, gelijk de vorige paragraaf wilde aantoonen.

Dat nu het rapport „redeneert“ vanuit de zendingsoverdracht (Matth. 28: 19) en de confessionele en kerkrechtelijke omschrijving en begrenzing van de drie thans erkende ambten is wellicht — we herhalen met nadruk: wellicht — oorzaak, dat het spreekt over iets „accidenteel“, iets bijkomends, in het ambt van den zending, n.l. het als ouderling regeeren, totdat de geordende ouderlingendienst het in de geplante kerk overneemt en het diakenwerk, totdat er diakenen zijn. Evenzoo noemt het den zending „niet specifiek herder“, daar hij de gewonnen schapen pas „accidenteel“ kan en moet vergaderen en weiden. Doch anderzijds heet het ook, dat in het zendingenambt de drieërlei bevoegdheid van het apostolaamt ligt opgesloten: het herder en leeraar, het ouderling- en het diaken-zijn. Doch omdat er specifieke plaatselijke herders en leeraars, specifieke plaatselijke ouderlingen en specifieke plaatselijke diakenen zijn, heet — als we het goed begrijpen — hetgeen de zendingen van dat werk der drie genoemde bijzondere ambtsdragers doen accidenteel. Zoodat dan het specifieke en essentiële van het zendingenambt moet zijn de Evangelieverkondiging en de doopsbediening (volgens conclusie 4 op bl. 7) en de avondmaalbediening is ook voorloopig accidenteel (dezelfde conclusie). In de voorloopige slotom op bl. 7-8 wordt die onderscheiding tusschen „essentieel“ en „accidenteel“ sterk volgehouden, doch in de definitie (omschrijvende en afgrenzende vaststelling) van den ambtelijken dienst van den evangelist op bl. 12 is de genoemde onderscheiding niet meer te vinden.

Wij vo
van het
scheidung
Wat gem
zen. War
wel voor
wat het
gelle- en
óók de s
ren en h
tot het
nemen)
hoort. E
zin stot
de psal
heeft ing
hoorlijk
toezicht
werkelijk
eigen an
voorlaats
lijk“ is
over te
zal niet
gelist ee
waar hij
men, dat
op plaats
Wij m
mentisch
gelistent
„Weze
evange
afgel
dige
den d
daar dat
denteel“
„Niet-on
wild en
tieve geg
als het s
de zendi
ambten
geheel d
evangelis
ten, had
met de
het dan
had kun
minder z
Het m
het bet
al het ev
derscheid
ouderling
noemde
port zelf
regeeren
ouderling
wij dat
staan als
zoo: de z
leeren v
den diak
met zijn
doel b
verbonde
ouderling
om te w
geworven
gemeente
men te v
selijk
lijke b
eeren
daarop
doch ook
is samen
vesti
Dat al
wat niet
gelisten
lijke kerk
aan we
laten da
uitstek h
hem alle
definitie
lukkig zo
denteel“

Aange

„En haar
„Penina
kinderen.“
Dat laa
Peninna
erkend d
daarin ha
meegoleef
derzege
van het
Zooals